

Josef Kardinal R a t z i n g e r. *Salz der Erde. Christentum und Katholische Kirche an der Jahrtausendwende. Ein Gespräch mit Peter Seewald*, Stuttgart 1996, ss. 302.

Autor niniejszej pozycji, Joseph Kardinal Ratzinger, urodził się 1927 r. w Marktl a. Inn. Był profesorem na Wydziale Teologii Katolickiej w Freising, Bonn, Münster i Tübingen. Od 1962 r. był jednym z czołowych teologów Soboru Watykańskiego II, a w 1977 następcą kardynała Döpfnera jako arcybiskup Monachium i Freising. W 1981 r. mianowany został przez papieża Jana Pawła II Prefektem Kongregacji Wiary, centralnej instancji w sprawach interpretacji i obrony nauki wiary. W czasie sprawowania przez niego urzędu prefekta tejże Kongregacji miał miejsce konflikt z teologią wyzwolenia w Trzecim Świecie, z kościelnymi krytykami, jak H. Küng i E. Drewermann, a także redakcją nowego *Katechizmu Kościoła Katolickiego*.

Podtytuł książki sugeruje, że chodzi w niej o rozmowę z P. Seewaldem, który był redaktorem tygodnika „Spiegel”, „Stern” i „Süddeutsche Zeitung”, a obecnie pracuje jako wolny publicysta.

Książka zawiera poza wstępem trzy rozdziały: I rozdział dotyczy konkretnie osoby kardynała Ratzingera, jego biografii (s. 41-126), II rozdział odnosi się do problemów Kościoła katolickiego i nawiązuje między innymi do jego sytuacji w Niemczech (s. 127-228). III rozdział: *U progu nowego czasu* nawiązuje do czasów przełomowych, „nowej wiosny ducha ludzkiego” z myślą o trzecim tysiącleciu, przyszłości Kościoła i Kościoła przyszłości.

Przy lekturze niniejszej pozycji niewątpliwie można odnieść wrażenie, że jeszcze żaden z wysoko postawionych hierarchów kurii rzymskiej nie zajął tak szeroko i wyczerpująco stanowiska wobec centralnych problemów chrześcijaństwa. Kardynał Ratzinger w intensywnym dialogu z Seewaldem, który przed dwudziestu laty sam wystąpił z Kościoła, odpowiada na palące problemy dotyczące, przykładowo, masowych wystąpień z Kościoła, elementarnych zagadnień przyszłości Kościoła ludowego,

dogmatu nieomyślności papieża, celibatu, środków antykoncepcyjnych i rozwiedzionych małżeństw, problemu papieżstwa i ekumenizmu, jak również podatku kościelnego wiernych oraz zachodniego systemu gospodarczego. Aczkolwiek kardynał Ratzinger uchodzi często w mediach zachodnich za „wielkiego inkwizytora” i wiernego stróża papieża, to niejednokrotnie zaskakuje rozmówcę swoimi wypowiedziami, dając odpowiedzi o niesłuchanie zdumiewającej refleksji.

Poruszając problemy widziane w wymiarze Kościoła powszechnego, Seewald nie omieszkął postawić Prefektowi Kongregacji Wiary pytania odnoszącego się i do sytuacji Kościoła w Polsce (s. 154), jego charakteru politycznego, ścisłego związku Kościoła ze specjalnymi kierunkami w polityce – łącznie z powiązaniem osobowymi. Kardynał Ratzinger w odpowiedzi na postawione pytanie zaznaczył, że choć nie ma dokładnego rozeznania odnośnie do sytuacji w Polsce, to określił ją jednak jako szczególnie wyjątkową. Słusznie zauważył, że sytuację Kościoła w Polsce należy rozpatrywać w kontekście historii, która zawsze miała wpływ na tożsamość narodową i kościelną. Autor wskazuje na wielką rolę Kościoła, jaką odegrał on na przestrzeni wieków, zwłaszcza w czasach rozbiorowych, a i nowsza historia świadczy o jego ścisłej łączności z narodem. Na przestrzeni dziejów polityczny faktor Kościoła w Polsce narastał jakby automatycznie. Obecną sytuację należałoby na nowo przemyśleć. Jest to zupełnie nowy proces i nie da się go z dnia na dzień przewyciężyć – podkreśla kardynał Ratzinger.

Naturalnie, przy lekturze tej interesującej pozycji nasuwa się wiele szczegółowych refleksji, których nie sposób tu przedstawić, a i nie taki jest przecież cel niniejszej recenzji. Zwrócono bowiem uwagę na najistotniejsze zagadnienia, które mogą istotnie zachęcić czytelnika do ciekawej lektury.

Książkę tę polecam wszystkim, którzy chcieliby się przyjrzeć z bliska biografii samego Autora i wyzwaniom, przed jakimi stoi chrześcijaństwo u progu trzeciego tysiąclecia.

Ks. Cyprian Rogowski